

Bullebakkery-en-Kuberbullebakkerybeleid

1. Inleiding

Hierdie dokument is die beleid oor bullebakkery en kuberbullebakkery van Universitas Primêre Skool. Die beleid is opgestel ooreenkomstig die bepalings van die Grondwet van Suid-Afrika, 1996; die Suid-Afrikaanse Skolewet 84 van 1996 ('die Skolewet'); die Wet op Nasionale Onderwysbeleid 27 van 1996; toepaslike provinsiale wetgewing oor skoolonderwys; die Wet op Beskerming teen Teistering 17 van 2011; die Wysigingswet op die Strafbereg (Seksuele Misdrywe en Verwante Aangeleenthede), 2007, en die Verenigde Nasies se Konvensie oor die Regte van die Kind, 1989.

Alle leerders is geregtig om skool te gaan in 'n openbare skool wat 'n veilige en geborge leeromgewing daarstel. Universitas Primêr is voornemens om alle leerders van 'n billike leergeleentheid te voorsien. Daarvoor het die skool 'n beduidende belang daarby om 'n veilige, ordelike en beleefde skoolomgewing te skep wat onderrig en leer bevorder.

Bullebakkery is nadelig vir die skoolomgewing en leerders se leer, prestasie en welstand. Dit meng in met die missie van die skool om leerders te onderrig, en ontwrig skoolbedrywighede. Bullebakkery raak nie net die leerders teen wie dit gerig word nie, maar ook diegene wat aan sodanige gedrag deelneem of dit aanskou. Dit moet dus die hoof gebied word om leerderveiligheid en 'n inklusiewe leeromgewing te verseker.

Hierdie beleid geld vir enige leerder, opvoeder en nie-opvoeder by die skool sowel as enige besoeker of vrywilliger wat gedrag openbaar wat op bullebakkery, kuberbullebakkery of vergelding neerkom. **Hierdie beleid moet saam met die skool se Gedragskode vir Leerders gelees word, en maak ook 'n integrale deel daarvan uit.**

1.1 Alle persone is verantwoordelik om aan hierdie beleid te voldoen en word toegepas op die volgende terreine waar bullebakkery:

- 1.1.1 plaasvind by die skool of op die skoolterrein, synde 'n skoolgebou; op die eiendom waarop 'n skoolgebou of -fasiliteit geleë is, en op/in eiendom wat 'n skool vir 'n skoolgeborgde aktiwiteit, geleentheid, program, onderrig of opleiding besit, huur of gebruik, en 'skoolterrein' sluit ook voertuie in wat vir skoolverwante vervoer gebruik word;
- 1.1.2 plaasvind terwyl leerders na of van skole of skoolgeborgde geleenthede vervoer word;
- 1.1.3 plaasvind by enige skoolgeborgde geleentheid, aktiwiteit, program, onderrig of opleiding;
- 1.1.4 plaasvind deur die gebruik van data, telefone, rekenaarsagteware of tegnologie wat deur 'n rekenaar, rekenaarstelsel of rekenaarnetwerk van die skool bekom word; of
- 1.1.5 elders plaasvind, maar slegs indien die bullebakkery ook die regte van die leerder by die skool skend of indien die skool self op enige manier betrokke is of betrek word.

2. Woordoms krywing

Afpersing is wanneer 'n persoon onregmatig en opsetlik een of ander materiële of niemateriële voordeel van 'n ander bekom deur daardie persoon aan druk te onderwerp wat hom/haar dwing om die voordeel af te staan.

Bullebakkery beteken die stelselmatige en aanhoudende oplegging van fisiese pyn of sielkundige nood aan een of meer leerders, opvoeders, nie-opvoeders of besoekers aan die skoolperseel. Dit word voorts omskryf as onwelkome en herhaalde skriftelike, verbale of fisiese gedrag, met inbegrip van enige dreigende, beledigende of vernederende gebaar, deur 'n leerder of volwassene, wat ernstig of omvattend genoeg is om 'n intimiderende, vyandige of aanstootlike opvoedkundige omgewing te skep, ongemak of vernedering te veroorsaak, of op onredelike wyse met die leerder se skoolprestasie of -deelname in te meng, en kan onder meer insluit:

- tergery;

- sosiale uitsluiting;
- dreigemente;
- intimidasie;
- bekruipery;
- fisiese geweld;
- diefstal;
- seksuele, godsdienstige of rasseteistering;
- openbare vernedering; en
- die vernietiging van eiendom.

Crimen iniuria beteken die onregmatige, opsetlike en ernstige skending van 'n ander persoon se waardigheid of privaatheid.

Elektroniese kommunikasie beteken enige kommunikasie deur 'n elektroniese toestel, wat onder meer insluit 'n telefoon, selfoon, rekenaar of roepradio, welke kommunikasie onder meer insluit e-pos, kitsboodskappe, teksboodskappe, blogs, selfone, roepradio's, aanlynspelletjies en webtuistes.

Kuberbullebakkerie beteken bullebakkerie met behulp van tegnologie of enige elektroniese kommunikasie, wat onder meer insluit die versending van tekens, seine, geskifte, beelde, klanke, data of intelligensie van enige aard deur middel van enige elektroniese toestel, wat onder meer insluit 'n rekenaar, telefoon, selfoon, teksboodskaptoestel en persoonlike digitale assistent.

Voorbeelde van gedrag wat kuberbullebakkerie kan uitmaak, sluit onder meer in:

- (i) die publikasie van lelike aanmerkings of gerugte of enige lasterlike, onakkurate, verkleinerende, gewelddadige, neerhalende, aanstootlike of seksueel gerigte materiaal oor 'n leerder op 'n webtuiste of 'n ander aanlyntoepassing;
- (ii) die publikasie van misleidende of vervalste foto's of digitale videomateriaal van 'n leerder op webtuistes, of die skep van vals webtuistes of sosiale netwerkprofile asof dit die slagoffer s'n is;
- (iii) die nabootsing of voorstelling van 'n ander leerder deur daardie ander leerder se elektroniese toestel of rekening te gebruik om e-pos, teksboodskappe en kitsboodskappe te stuur of foonoproepe te maak;

- (iv) die versending van e-pos, teksboodskappe of kitsboodskappe of die laat van stemboodskappe wat gemeen of dreigend is, of so oorvloedig is dat dit die slagoffer se e-posrekening, kitsboodskaprekening of selfoon bombardeer; en
- (v) die gebruik van 'n kamerafoon of digitale videokamera om beskamende of seksgebaseerde foto's van ander leerders te neem en/of te stuur.

Seksboodskappe is kaal of halfkaal foto's of video's en/of seksueel suggestiewe boodskappe wat met behulp van selfone of kitsboodskappe na en van ander leerders gestuur word.

Strafregtelike naamskending beteken die onregmatige en opsetlike publikasie van 'n aangeleentheid met betrekking tot iemand anders wat daarop uit is om daardie persoon se reputasie ernstige skade aan te doen.

Teistering beteken die direkte of indirekte deelname aan gedrag wat die pleger weet of behoort te weet:

- (i) skade doen, of die redelike oortuiging laat posvat dat skade gedoen kan word, aan die klaer of 'n verwante persoon, deur op onredelike wyse:
 - (a) die klaer of 'n verwante persoon te agtervolg, dop te hou of by te dam, of buite of naby die gebou of plek rond te hang waar die klaer of 'n verwante persoon woon, werk, sake doen, studeer of toevallig is;
 - (b) verbaal, elektronies of op enige ander wyse en deur middel van enige ander middel met die klaer of 'n verwante persoon te probeer kommunikeer, ongeag of 'n gesprek gevoer word of nie; of
 - (c) briewe, telegramme, pakkies, fakse, e-pos of ander voorwerpe aan die klaer of 'n verwante persoon te stuur, daar af te lewer of te laat aflewer, of sodanige items daar te laat waar dit gevind sal word deur, oorhandig sal word aan of onder die aandag sal kom van die klaer of 'n verwante persoon; of
- (ii) op die seksuele teistering van die klaer of 'n verwante persoon neerkom.

Vergelding is 'n handeling of gebaar teen 'n persoon wat bullebakkery of beweerde bullebakkery aanmeld. 'Vergelding' sluit ook in die aanmelding van bullebakkery wanneer dit nie te goeder trou gedoen word nie.

3. Toepassing: Bullebakkerie

3.1 Inleiding.

'n Universele probleem.

Wanpersepsies by huis/gemeenskap geskep: Deel van groot woord proses.

“Might is right. It is good to be able to dominate others. To be dominated by others is shameful. You should never complain about ill-treatment by others. You should learn to take it.”

Uit bogenoemde word bullebakkerie as aanvaarbare gedrag voorgedhou.

3.2 Begripsverklaring.

'n Leerder word geboelie wanneer so 'n persoon herhaaldelik oor 'n tydperk geviktimizeer word deur een of meer persone by wyse van afknouery wat tot beserings mag lei, of 'n verbale aanslag wat emosionele letsels tot gevolg kan hê. Die proses vind nie toevallig plaas nie, maar geskied doelbewus en word deur deeglike beplanning gekenmerk.

Boeliery word gekenmerk deur drie elemente.

- Aggressie.
- Oorwig van mag tussen bullebak en slagoffer.
- Fisiese pyn en emosionele skade.

Die doel van afknouery is om met mag beheer oor 'n ander persoon te kry by wyse van fisiese- of emosionele aggressie. Boeliery kan die volgende formaat aanneem:

- Fisiese afknouery: Vuislaan, vandalisme, ens.
- Verbale afknouery: Negatiewe opmerkings, byname, aanhoudende tergerie oor lang tydperk, gespottery, ens
- Sosiale uitsluiting wanneer slagoffer doelbewus uitgesluit word van sosiale aktiwiteite.
- Seksuele teistering.

3.3 Die aard en omvang van Leerderbullebakkerie.

Die persepsie dat afknouery deel van die grootwoordproses is, het verreikende implikasies:

- Slagoffers is onwillig om ouers/leerkrigte in te lig dat hulle afgeknou word.
- Slagoffer vrees weerwraak van bullebak as hy/sy inligting aan ouers/leerkrigte oordra.
- Sommige leerders voel dat hulle in staat behoort te wees om die probleem self te hanteer.

- Persepsie by leerders dat opvoederintervensie die slagoffer se situasie sal vererger.
- Boelie is soms so subtiel dat dit moeilik is om te verwoord.

Voorafvermelde faktore lei daartoe dat baie opvoeders en ouers onbewus is van die vlakke van bullebakkerie waaraan hulle kinders/leerders blootgestel word. Fisiese afknouery vind veral tussen seuns plaas terwyl verbale afknouery veral tussen meisies plaasvind. Slegs 4,91% van die opvoeder- en 16,22% van die leerderrespondente het aangetoon dat bullebakkerie glad nie 'n probleem by hul onderskeie skole is nie.

3.4 Redes vir en gevolge van bullebakkerie.

Verreikende implikasies vir die slagoffer:

- Vrees skool.
- Onnodig afwesig by skool.
- Lae selfbeeld en uiteindelik depressie.
- Fisiese- en emosionele skade.
- Sosialiseringsprobleme omdat medeskoliere nie met slagoffer geassosieer wil wees nie.
- Afwykende gedrag: bednatmaak, ens.

Om ander leerders te boelie gee aan die bullebak 'n gevoel van mag en in beheer wees. Het min empatie met slagoffer en wanneer bullebakke oor hul gedrag gekonfronteer word sal hulle hulself verdedig deur te sê dat hulle slegs reageer op provokasie van die slagoffer. Bullebakke kom gewoonlik uit huise waar aanranding tussen gesinslede aan die orde is. Anders as wat algemeen aanvaar word, beskik boelies gewoonlik oor 'n goeie selfbeeld. Slagoffer daarenteen is gewoonlik angstige, onsekere, versigtige leerders met 'n lae selfbeeld en is meesal sosiaal geïsoleerd.

3.5 Rol van leerkragte in bullebakproses.

Omdat bullebakkerie oor 'n breë spektrum heen as 'n normale gedragpatroon aanvaar is, sal leerkragte hul strategieë rondom die voorkoming van bullebakkerie drasties moet verander. Die leerder het die reg om onderwys in 'n veilige skoolmilieu te ontvang. Opleiding om opvoeders te bemagtig om bullebakkerie te hanteer, is van essensiële belang. Opvoeders sukkel dikwels om te besluit of kinders besig is om mekaar af te knou, en of hulle besig is om net te speel/te terg. Opleiding is belangrik om opvoeders te help om ingeligte besluite te neem wanneer hulle konfliktsituasies waarneem.

Die rol van die leerkrag binne die bullebaksituasie kan soos volg verder geaksentueer word.

- (a) Opvoeders as slagoffer van bullebakkerie.
 - Ontwrigtende gedrag deur leerder in klas.
 - Uittartende gedrag.
 - Persoonlike opmerkings oor leerkrag.
 - Beskadiging van leerkrag se eiendom.

Doel van bovermelde antinormatiewe gedrag deur leerder is om leerkrag se gesag af te takel. Gevalle waar leerkragte aangerand is of aan seksuele teistering blootgestel word is alombekend. Die ondersteuning van kollegas en drastiese optrede van skoolhoof/ Bestuursliggaam in sulke gevalle is ononderhandelbaar.

(b) Opvoeders wat leerders viktimiseer.

Sommige opvoeders kan direk verantwoordelik gehou word vir die skending van kinderregte. Volgens die Suid Afrikaanse Raad vir Opvoeders se Gedragskode moet opvoeders:

- Gesag met empatie uitoefen;
- Enige vorm van vernedering vermy;
- Hulle weerhou van seksuele teistering

Dit is kommerwekkend dat 55,83% van die opvoeders wat aan die navorsingsprojek deelgeneem het, aangedui het dat hulle al leerders verbaal geviktimiseer het.

3.6 Strategieë om bullebakery aan te spreek.

Dit bly die verantwoordelikheid van die skool om goeie dissipline en gedrag onder die leerders te vestig en veral toe te sien dat die leerders in 'n veilige skoolomgewing onderrig kan ontvang. In die verband is dit belangrik om alle belangegroep te betrek om 'n gesonde en veilige skoolklimaat te vestig waar leer sinvol kan plaasvind. Wat is die rol wat die skool kan speel?

- Betrek ook ander belangegroep.
- Vestig gesonde kommunikasiekanale tussen veral die opvoeders en die ouergemeenskap.
- Skakel ongesonde kompetisie/wedywering tussen leerders uit.
- Tree onmiddellik op wanneer konfliktsituasie geïdentifiseer word en luister met empatie wat beide partye sê oor konfliktsituasie.
- Duidelike skoolreëls wat bullebakery streng verbied.
- Ernstige gesprekke met bullebak en slagoffer asook beide partye se ouers.
- Klasmaats aan te moedig om konfliktsituasies voortydig onder die aandag van leerkragte te bring.
- Deugde soos vriendskap te beklemtoon.
- Na oorlegpleging met beide partye streng teen bullebak op te tree.
- "Whole School Approach" waar elke personeelid en ouergemeen= skap verantwoordelikheid aanvaar om bullebakery in die skool uit te roei.

4. Verbode aktiwiteite of gedrag

4.1 Die volgende gedrag is verbode:

4.1.1 Bullebakery

4.1.2 Kuberbullebakery

4.1.3 Teistering

4.1.4 Vergelding teen enigeen wat sodanig omskrewe gedrag aanmeld

4.1.5 Vals beskuldigings van bullebakkerie

4.1.6 Skending van die skool se goeie naam

Enigeen wat enige van hierdie verbode gedrag openbaar, sal die gevolge daarvan moet dra.

4.2 Wat kuberbullebakkerie betref, kom die volgende handeling sowel as teistering en seksboodskappe op strafregtelike oortredings neer en sal dus ook as wangedrag ingevolge die skool se gedragskode beskou word:

- **Crimen iniuria** - Enige handeling wat die waardigheid van 'n ander persoon aantast, wat ook kan plaasvind deur aan iemand anders 'n boodskap te stuur wat hetsy 'n uitdruklike of implisiete uitnodiging tot, of voorstel van, seksuele immoraliteit of onbetaamlikheid bevat, of deur onwelvoeglike foto's te versend.
- **Strafregtelike naamskending** - Lasterlike aanmerkings teenoor derde partye in kletskamers, op sosiale netwerke, of in e-posse, teksboodskappe of kitsboodskappe is onder meer vorme van kuberbullebakkerie.
- **Afpersing** - Waar 'n persoon opsetlik en onregmatig dreig om inligting oor, of kompromitterende beelde van, 'n ander persoon elektronies te versprei.

5. Aanmelding

5.1 Bullebakkerie, vermoedelike bullebakkerie of enige ander verbode handeling ingevolge paragraaf 4.1 hierbo kan persoonlik of skriftelik (waaronder naamloos) by skoolpersoneel aangemeld word. Enige persoon wat bewus is van enige bullebakkerie, vermoedelike bullebakkerie of enige ander verbode handeling ingevolge paragraaf 4.1 moet sodanige voorvalle by die skoolhoof of ander personeel wat deur die hoof aangewys word, aanmeld.

5.2 Indien enigeen kuberbullebakkerie vermoed of daarvan ingelig word, moet die volgende protokol gevolg word:

Selfone

- Vra die leerder om die betrokke selfoon aan jou te wys.
- Let deeglik op alles op die skerm wat met 'n onvanpaste teksboodskap of beeld verband hou, wat die datum, tyd en name insluit.

- Transkribeer 'n stemboodskap en teken weer die datum, tye en name aan.
- Gee die leerder opdrag om die boodskap/beeld te stoor.
- Vergesel die leerder na die skoolhoof of sy/haar gedelegerde.

Rekenaars

- Vra die leerder om die betrokke materiaal op die skerm te vertoon.
- Vra die leerder om die materiaal te stoor.
- Druk onmiddellik die aanstootlike materiaal uit.
- Maak seker dat jy alle bladsye en inligting in die regte volgorde het, en dat niks weggelaat word nie.
- Vergesel die leerder na die skoolhoof of sy/haar gedelegerde, en neem die aanstootlike materiaal saam.
- Gewone prosedures word dan gevolg om onderhoude met leerders te voer en verklarings af te neem.

- 5.3 Ouers en ander volwassenes wat van voorvalle van bullebakkerie bewus is, word aangemoedig om hierdie gedrag by 'n personeellid aan te meld.
- 5.4 Alle ander lede van die skoolgemeenskap, wat leerders, ouers/voogde, vrywilligers en besoekers insluit, word aangemoedig om enige handeling wat hierdie beleid oortree, hetsy persoonlik of naamloos by die skoolhoof of sy/haar gedelegerde aan te meld.
- 5.5 Weerwraak of vergelding teen enigeen wat 'n voorval van bullebakkerie aanmeld, is verbode. Indien daar vasgestel word dat 'n leerder iemand anders valslik van bullebakkerie beskuldig het, sal sodanige leerder die dissiplinêre gevolge moet dra.
- 5.6 Ingevolge artikel 54 van die Wysigingswet op die Strafwet (Seksuele Misdrywe en Verwante Aangeleenthede), 2007, moet enigeen wat van 'n seksuele oortreding teen 'n kind kennis dra sodanige inligting onmiddellik by 'n polisiebeampte aanmeld. Versuim om sodanige inligting aan te meld is 'n misdryf. Dus is enigeen

wat betrokke is by seksboodskappe of seksuele teistering, of wat van sodanige handeling bewus is, verplig om dit aan te meld.

- 5.7 In geval van 'n skending van enige bepaling in hierdie beleid moet die dissiplinêre prosedure ingevolge deel 3, artikel 2 tot 5, van die skool se gedragskode gevolg word.

Alternatiewe dissiplinêre maaatreëls sluit onder meer in:

- (i) 'n ontmoeting met die leerder en die leerder se ouers;
- (ii) besinningsaktiwiteite, soos om die leerder opdrag te gee om 'n opstel oor sy/haar wangedrag te skryf;
- (iii) berading;
- (iv) woedebestuur;
- (v) gesondheidsvoorligting of -intervensie;
- (vi) geestesgesondheidsvoorligting;
- (vii) deelname aan vaardigheidsbou- en geskilbeslegtingsaktiwiteite, soos sosiaal-emosionele kognitiewe vaardigheidsbou, beslegtingskringe en herstelkonferensies;
- (viii) gemeenskapsdiens; en
- (ix) interne detensie of skorsing, wat in middagete, ná skool of oor naweke kan geskied.

6. Wysiging van beleid

Die skoolbeheerliggaam kan hierdie beleid van tyd tot tyd wysig, aanvul, aanpas of verander.

7. Samevatting.

Bullebakkery bly 'n universele probleem wat dringende aandag van alle belanghebbendes verg. Bullebakkery kan die vermoë van leerders om sosiaal en akademies te vorder ernstig kortwiek. Deur alle belangegroep te betrek om bullebakkery stop te sit kan 'n veilige skoolklimaat gevestig word.

BRONVERWYSINGS:

De Wet, C. 2005. Skoolveiligheid en misdaadbekamping: Die siening van 'n groep Vrystaat leerders en opvoeders. *South-African Journal of education*, 23(2);85-83.

Du Plessis, PJ. 2007. Bullying in schools: Can we turn the tide? *International Conference on learner discipline*, 42-57.

ONDERTEKEN TE Bloemfontein OP HIERDIE _____
DAG VAN 20____

J Kriel
Voorsitter vd Beheerliggaam

S. Smit
Dissiplinehoof/ Adjunkhoof

N. Gunter
Skoolhoof